

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS

ALDAI

Nr24 (1666) 1989 m. birželio mėn. 27 d.

XXXIV METAI

Melbourne

Panaikino bausmę kun. Alfonsui Svarinskui

Vakarų pasiekusiomis žiniomis, Petras Cidzikas birželio 6 dieną Vilniuje nutraukė daugiau kaip mėnesį vykdytą bado streiką, kuriuo reikalavo, kad sovietinė valdžia išlaisvintų buvusį partizaną politinį kalinį Boleslovą Lizūną, peržiūrėtų kalinio Arūno Dainausko bylą, reabilituotų jau išlaisvintus politinius kalinius ir pasmerktų sovietinės armijos įvykdytus nusikaltimus Mažojoje Lietuvoje 1945-47-ais metais. Cidzikas bado streiką nutraukė po to, kai Lietuvos aukščiausioji taryba suteikė Boleslovui Lizūnui malonę ir atleido jį nuo likusios bausmės (jam būtų reikėję likti Gulage iki 1994-tųjų metų). Remiantis Vilniaus radijo pranešimu, valdžia Lietuvoje panaikino teistumą buvusiems politiniams kaliniams - Editai Abrutienei, Jadvygai Bieliauskienei, Liudui Dambrauskui, Gintautui Iešmantui, Vladui Lapieniui, Povilui Pečeliūnui, Vytautui Skuodžiui ir kunigui Alfonsui Svarinskui. Vilniaus radijas taip pat pranešė, kad dabar yra peržiūrimos

Algimanto Andreikos, Petro Cidziko, Balio Gajausko, Nijolės Sadūnaitės ir kun. S. Tamkevičiaus bylos. Pagal gautas informacijas,

Petras Cidzikas esąs pasiryžęs atnaujinti bado streiką, jei per dvi savaites Boleslovas Lizūnas nebūs sugražintas atgal į Lietuvą. (LIC)

Arkivyskupo Jurgio Matulaičio lietuviybės samprata.

Sausio 27-ąją, yra palaimintojo Jurgio Matulaičio mirties 62-osios metinės. Atžymėdami šią sukaktį, perduodame Lietuvoje gyvenančios autorės Genovaitės Gustaitės straipsnį apie palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio lietuviybės sampratą. Šia proga atkreipiame dėmesį, kad palaimintojo Jurgio Matulaičio liturginė šventė visoje Lietuvoje yra švenčiama liepos 12 dieną.

Neapimdama visos J. Matulaičio veiklos, pabandyčiau patyrinėti vieną jos pusę - plačiai apimančią lietuviybės darbą, ne sykį susipynusį su kita jo veikla, skirtą tiems patiems tikslams - tautos žadanimui, moralės stiprinimui, švietimo plėtimui. Jų pasiekti be gimtosios kalbos prikėlimo, jos įteisinimo viešajame gyvenime buvo neįmanoma.

Veikiamas tautinio judėjimo ideologijos, „prigimtosios kalbos“ branginimą J. Matulaitis siejo su tėvynės meile, tautos būdu, papročiais, kaip nesunku čia įžiūrėti ryšį su Maironiu: „Mylėk jos kalbą, senovės būdą, jos girių kvapą, žaliąsias pievas (...)“ Abiem - poetui ir nepoetui - rūpėjo tie patys tikslai, bet ėjo į juos ne tais pačiais keliais. Dainuodamas „broliams vargdienuoms“, „suvargusiems vaikams“, „broliams artojams“, poetas kreipėsi į visą tautą, į visumą, o nepoetas ėjo į ją per dalį, - per savo luomo brolius, dvasininkiją, didesniame paveikime krepdamasis pirmiausia į ją. Dvasininkijos atlietuvinimas, jos tautinių šaknų atgaivinimas buvo didysis J. Matulaičio rūpestis. Ir čia jo nuopelnai nenuneigiami, iš tiesų

istoriški. Penktosios jo mirties metinėms skirtos knygos leidėjas K. Čibiras pratarė J. Matulaitį yra pavadinęs tautai istoriškos reikšmės vadu, moderniu kultūrininku.

K. Čibiro mintį pagilino S. Yla, savo tyrinėjime J. Matulaičio reikšmę sugretindamas su M. Valančiaus istorine reikšme. Atkreipęs dėmesį į šio amžiaus pradžios socialinio, kultūrinio, religinio gyvenimo staigų, didelį šoktelėjimą, klausė: „Kas buvo toji dinaminė asmenybė, kuri išjudino katalikus, kas performavo kunigų sąmonę, kad jie ligišioliniai vadovai, ėmė ruošti pasauliečius ir pagaliau jiems perleido plačios, šakotos katalikų veiklos iniciatyvą bei vadovybę?“, ir neabejodamas atsakė - Jurgis Matulaitis.

Pirmieji lietuviškos savimonės pradmenys gauti tėvų namuose, gimtajame Lūginės-Orinų kaime: čia skaityti išmoko iš M. Valančiaus knygelių, „Saltinio“ maldaknygės, o melstis ta kalba - iš motinos. Tėvų namuose savaime skiepytą tautiškumą Marijampolės mokyklos - pradžios ir gimnazijos, - bus sustiprinusios tiek, kad jo nepakirto nė dvi seminarijos Lenkijoje, akademija Peterburge ir

universitetas Fribūre; gal net atvirkščiai - svetimos mokyklos J. Matulaičio „prigimimo traukimą“ provokavo, ugdė.

Kuo J. Matulaitis tada domėjosi, matyti iš vaikystės draugo V. Šlekio atsiminimų: „(...) 1896 m. atostogas mudu praleidome beveik nesiskirdami. Šiuo tarpu mudu daug pasikalbėdavome, tyrinėjom ypatingai lietuvių kalbą, jis persirašė mano retesnių žodžių surinktą žodynėlį, aš persirašiau jo žodynėlį (...). Svajojome apie spaudos atgavimą (...)“ Vaizdą papildė J. Matulaičio po metų (1897) rašytas laiškas draugui, dvelkite dvelkiantis bičiulyste, jo pasiilgimu ir meile „mūs Lietuvai - motinėlei“.

„Vincuti, Broleli! - kreipiasi J. Matulaitis į vaikystės draugą „Gal ir tu ne kartą pameni tas mielas valandėles, kurias drauge praleidome mįslimis skisdami toli, toli, ten, kur Nemunėlis, kur Dauguva, kur Vilija teka, kur Kaunas ir Vilnius, ir kur tiek mūs broleliai lietuviai vargsta. Ir vaikščiojom po tą brangią mūsų Lietuvą-motinėle, ir jos vargus rinkom ir žaizdas, ir kalbėjom, ir tarėmės, ką daryti, kaip gelbėti mūsų mielą Tėvynę.“

Atrodo, galima teigti, kad bent jau nuo 1897 m. antro kurso klierikas J. Matulaitis bendradarbiavo lietuvių spaudoje.

Akademijos tautinė aplinka skyrėsi nuo ankstesnių J. Matulaičio mokyklų aplinkos: lietuvių čia

Kauno choras Notre Dame katedroje

A pie du tūkstančius penkis šimtus tikinčiųjų dalyvavo Notre Dame katedroje, Paryžiuje, įvykusiose pamaldose, kurių metų lietuvių religines giesmes atliko iš Lietuvos atvykęs Kauno choras. Mišias koncelebravo pats Paryžiaus arkivyskupas kardinolas Lustiger. Katedroje susirinkusius tikinčiuosius ypač giliai sujaudino mišių pabaigoje Kauno choro sugiedota giesmė „Apsaugok Aukščiausias“. Chorui pradėjus giedoti šią giesmę, svetimšalių tikinčiųjų minia Notre Dame katedroje spontaniškai atsistojo, tuo būdu išreikšdama pagarbą ir solidarumą katalikiškai Lietuvai. Chorui baigus giedoti giesmę, tikintieji persižegnojo.

Po pamaldų Paryžiaus lietuvių bendruomenė vienoje salėje prie Notre Dame katedros Kauno choro nariam surengė vakarienę. Prieš jai prasidedant į salę atėjęs Paryžiaus kardinolas Lustiger karštai pasveikino lietuvius trumpame žodyje maloniai prisimindamas savo apsilankymą neseniai Lietuvoje ir lietuvių jam paliudytą nuoširdumą.

Sovietų ir Nacių dokumentų nuoršai įtekti Gorbačioviui

Užsienio spaudos agentūros pranešė, kad Vak. Vokietijos kancleris Kohl yra jau įteikęs Gorbačioviui sovietų ir nacių 1939-ais metais pasirašytųjų susitarimų nuorašus ir jų slaptųjų protokolų mikrofilmų kopijas. Vakarų Vokietijos atstovas pažymėjo, kad slaptųjų susitarimų originalai buvo nacių sunaikinti, bet kad yra išlikęs jų mikrofilmas, kurio kopija buvo įteikta sovietam.

Prieš pal. Jurgio Matulaičio paveikslą

Kun. Ant. Valantinas

Aš gyvo nemačiau Tavęs,
Palaimintasis Jurgi!
O kas, mąstau, mane įves
Į Tavo sielos gelmę?

Paveikslas Tavo prieš akis.
Iš veido meilė trykšta.
O kas jo grožį išsakys?
Jis šventas, lyg po krikšto.

O akys! Kibirkščių šimtai
Kiekvieną kiaurai veria.
Prieš jas visokie užraktai
Savaime atsidaro.

O lūpos, suveržtos tvirtai,
Parodo valios jėgą.
Pabandę kenkti, kaip matai,
Šalin nuo jo pabėga.

Paveikslas Tavo man brangus:
Jame esi kaip gyvas.
Nors Tave priglaudė dangus,
Spindėsi Tu altorių.

nestigo. Studijuodamas pomaironiniu laikotarpiu, kai mokykloje, anot V. Zaborskaitės, smarkiai plito lietuvių susipratimo dvasia, J. Matulaitis savo veikla išėjo už akademijos, už Peterburgo. Kratos ir kita medžiaga rodo, jis ne tik bendradarbiavo lietuvių spaudoje, bet siuntė referatus į kitas seminarijas.

„Vienas toks referatas, Jurgio parašytas, ypač buvo reikšmingas. Jame buvo įrodyta, kad norint būti geru kunigu, reikia būtinai būti geru lietuviu patriotu“. Referatas vėliau antrašte „Keli žodžiai mūsų kunigėliams“ buvo išspausdintas „Dirvos-Zinyno“ žurnale 1903 metais. (Bus daugiau)

Mūsų mažoji Lietuva

Vietovardžių germanizavimas ir rusifikavimas

Vietovardžiais arba toponimija mes suprantame tikrinius vietovių ir kitų geografinių objektų vardus. Tai miestai, miesteliai, kaimai, dvarai, palivarkai, vienkiemiai. Bendru vardu - oikonimai. Toliau - upės, upeliai, ežerai, pelkės - vandenvardžiai arba hidronimai. Savo vardus turi ir kalnai, kalvos, laukai, dirvos, miškai... Normalionis sąlygomis šie vardai neverčiami į kitas kalbas. Iki 1940 m. iš gyvosios lietuvių kalbos buvo užrašyta apie 200,000 vietovardžių, o iki 1980 m. apie pusę milijono - dar gyvų vardų ir keliasdešimt tūkstančių istorinių, jau išnykusių.

Vietovardžių reikšmė labai didelė. Tai krašto kultūros kalbiniai paminklai, pergyvenę pačią tautą ir jos kalbą. Tautos, kaip ir žmonės, gimsta ir miršta, bet jos palieka savo žymes vietovardžiuose. Sakysime, jotvingių, sėlių gentys išnyko, bet išliko kelios dešimtys vietovardžių. Iš jų galima atsekti, kur tos gentys ar tautos gyveno. Taigi vietovardžiuose slypi tautos praeitis.

Siandieną Mažojoje (Prūsų) Lietuvoje oficialiai nebėra nei lietuvių tautos, nei vietų vardų, bet tūkstančius jų galima atsekti iš raštų ir net iš senų žmonių pasakojimų. Štai taurus lietuvininkas Vilius Kalvaitis (1848-1914) 1888 - 1894 m. net 24 atvejais apkeliavo apie 90 Mažosios Lietuvos parapijų, kelionėje išbuvo 25 mėnesius ir 1910 m. Tilžėje savo lėšomis išleido veikalą, antrašte: „Lietuwiszku Wardu Klételė su 15000 wardu: Lietuwij, kiemų, upjų, gywūnų, želmenų, metolų...“ Turime šį veikalą po ranka. Labai įdomi dokumentinė knyga, rodanti Mažosios Lietuvos seną lietuvišką praeitį.

Bet ir šiais laikais netrūksta lietuviškų - baltiškų vietovardžių bei vandenvardžių tyrinėtojų. Štai rusų mokslininkas Vladimiras Toporovas (gim. 1928 m. Maskvoje), didelis lietuvių draugas, drauge su kitu mokslininku - O.V.Trubaciovu paruošė ir išleido studiją apie baltiškos (aistiškos) kilmės vardus Rusijos žemėse. Jiedu surinko apie 700-800 baltiškos kilmės vandenvardžių ir nustatė, kad Padnieprio ir kitose žemėse I-II tūkstantmečio sąvartoje ten gyveno baltai - aisčiai. Jų sodybos buvo įsikūrusios toli į pietus, o rytuose siekė Maskvą. Esąs labai galimas dalykas, kad Maskva įsikūrusi baltų žemėje. Baltiškos kilmės vietovardžius tyrinėjo ir daug kur už etnografinės Lietuvos ribų jų surado kalbininkai K.Būga, J.Gerulis, M.Gimbutienė, Z.Zinkevičius, A.Vanagas, R.Trautmanas, M.V.Vasmeris, A.Sabalaiuskas, P.Jonikas, Pr.Skardžius, A.Salys ir daugybė kitų nelietuvių ir lietuvių.

Vakaruose baltiškos kilmės vietovardžiai siekė toli nuo

Bronius Kviklys

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

Karaliaučiaus - ligi Oderio upės pietuose ir Vyslos aukštesnio pietuose, šiaurėje - Baltijos jūra.

Nūdien lietuviškos - baltiškos kilmės vietovardžių, okupantų užgožtų „atkasimas“ vėl yra viena ryškiausių atgimstančios Lietuvos temų. Ypatingai apie juos daug rašo „Mažoji Lietuva“ - Persitvarkymo Sąjūdžio laikraštis. Šiuo reikalu plačią studiją, antrašte „Mažosios Lietuvos istorijos puslapiai“ yra paskelbęs Bernardas Aleknavičius. Kiek sustosime prie jo skelbiamų duomenų. Šia proga prisiminsime, kad ir išeivijos istorikas Vilius Peteraitis yra parašęs gerą studiją - „Mažosios Lietuvos vietovardžių svetimėjimas XX amžiuje“ (Studija Lituanica III, 1976). Šie istorikai nurodo, kad vokiečiai palengva vis keitė lietuviškus vietovardžius, pirmiausia nukarpant jų lietuviškas galūnes, sukeičiant raides. Priešnacinio laikotarpio (1920-1934) buvo suvokietintas 121 vietovardis. Lėtas vietovardžių keitimas nepatiko naciams ir jie panoro germanizuoti vietovardžius staiga. Buvo sudaryta speciali komisija vietovardžiams germanizuoti. Į ją buvo kviečiamas ir Karaliaučiaus uo- to rektorius litaunistas J.Gerulis. Tačiau jis atsisakė rektorius vietos, išvyko profesoriauti į Berlyną. Į jo vietą, buvo paskirtas kalbininkas Viktoras Falkenhansas, visomis išgalėmis stengėsis į šią jo žodžiais „gėdingą komisiją“ nepatekti. Rytprūsijų gauleiteris E.Kochas įsakė komisijai lietuviškus ir lenkiškus vietovardžius pakeisti vokiškais, jo žodžiais, „neturi likti nei vieno lenkiško bei lietuviško miestelio ar kaimo pavadinimo. Rytprūsiai - Vokietija, todėl ir vietovardžiai čia gali būti tik vokiški arba prūsiai.“ Kadangi buvo sunku nustatyti kai kurių vietovardžių vardus - ar jie lietuviški, ar prūsiai, „prūsiskų“ paliktas nedidelis vietovardžių skaičius. 1938 m. buvo suvokietinti 1183 miestų, miestelių bei kaimų vardai iš esančių 2087 t.y. 56.7%.

Pasibaigus II pasauliniam karui, Siaurinė Maž. Lietuvos dalis ir Semba buvo Sovietų Sąjungos užimtos. Iš šių žemių 1946.IV.7 įsteigta „Karaliaučiaus sritis - Kaliningradskaja Oblast“, prijungta ne prie sovietinės Lietuvos, bet prie Rusijos respublikos, kurios vadovai nusprendė užimtų žemių vietovardžius surusinti. Siam reikalui sudaryta „autoteringa komisija“, į kurią pakviesti ir okup. Lietuvos kalbininkai. Deja, jie negalėjo ir savo nuomonės pareikšti. Buvo rusifikuojami baltiški (lietuviški bei prūsiai) ir kiek anksčiau germanizuoti

vietovardžiai, visiškai neatsižvelgiant į jų prasmę bei kilmę. Tai buvo jų tikrasis genocidas. Baltiški vietovardžiai buvo keičiami į carinės bei sovietinės Rusijos generolų, šalies veikėjų, į žymesnių komunistų, Rusijos miestų ir panašius vardus. Atrodo, kad veikiant greitu tempu, neapsižiūrėta - atsirado daug dubliuojančių pavadinimų: po 4 kartus Gorki, Dorožnoje ir Donskoje, penkios Dubrovkos, po 7 - Beregovoje ir Vysokoje, o Dalnėje net 10. Daugybė vietovių „išskrito“ kaip praktiškai sunaikintos - nebeegzistuojančios. Tokiu būdu iš apie 2000 vietovių nuimta 830 pavadinimų. 106 vietovės prarado savo tradicinius vardus kaip prijungtos prie gretimų gyvenilčių. Pakeista rusiškais apie 90% vandenvardžių.

Keletas rusifikavimo pavyzdžių. Aulavėnai virto Kalinovka, Bijotai - Malinovka, Tilžė - Sovetsk, Žirgupėnai - Podgorovka, Palvininkai - Jantarnyj, Įsritis - Černiakovsk, Eitkūnai - Ckalov, Gastos - Slavsk, Lazdynai - Krasnoznamensk, Silėnai - Pobedino, Gumbinė - Gusev, Stalupėnai - Nesterov... Tolminkiemis iš pradžių buvo pavadintas Tolmingkensk, vėliau pakeistas į Cistije Prudy. Ir taip surusinta šimtai vietovių vardų.

Be je, prieš surusinant vietovių vardus buvo atliktas nuodugnus gyventojų genocidas - ištremti, nužudyti visi senieji gyventojai. Visos šios priemonės buvo labai žiaurios. Dėl minėto genocido Vakaruose niekas neprotastavo, galima sakyti, dėl didžiausių nuoskaudų „nė šunelis nesulojo“ ir patys vokiečiai išibauginę tylėjo. Kai pastaruoju metu okup. Lietuvos lietuviai pradėjo reikalauti Tolminkiemii gražinti senąjį vardą, Kaliningrado srities laikraštis paskelbė savo „mokslininko“ V.Suvorovo nuomonę, esą ši sritis buvusi iš seniausių laikų slavų apgyvendinta žemė ir kad pokario metais rusai tik „atitaisė“ vokiečių padarytas nuoskaudas, germaniškiems vietovardžiams gražindami rusiškų vardus. O kad Maž. Lietuva yra nuo amžių lietuvių bei prūsų gyvenama žemė - nutylėjo.

Panevėžyje yra rengiamas vyskupui Kazimierui Paltarokui skirtas minėjimas. Jį organizuoja Panevėžio viešoji biblioteka, Katedra ir vietos Ateitininkai. Minėjimas prasidės atminties valanda Panevėžio katedroje ir poto bus tęsiamas miesto dramos teatre. Vyskupas Kazimieras Paltarokas yra vienas iškilųjų Lietuvos žmonių. Buvo talentingas pedagogas, Ateitininkų dvasios vadas, Bažnyčios teisių ir žmogaus asmens laisvės gynėjas, sociologas ir publicistas. Buvo Kauno dvasinės kunigų seminarijos dėstytojas ir vicerektorius, universiteto profesorius. 1926 metais įsteigus Lietuvos bažnytinę provinciją buvo paskirtas pirmuoju Panevėžio vyskupu, nuo 1949-ųjų metų iki mirties 58-ais metais valdė taip pat ir Vilniaus vyskupiją. Visą savo gyvenimą ugdė tautoje tikėjimą, gailėstingumą ir meilę, drąsiai gynė teisingumą.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Pabaltiečių Viktorijos Taryba Melburne didžiajame dienraštyje „The Sun“ birželio 14d. įdėjo pranešimą: Pabaltiečių atsiminimas masinių deportacijų 1941m. birželio 14-15d. Brutaliu Stalino režimu iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos buvo ištremta ir sekusiomis deportacijomis virš milijono pabaltiečių, kurie žuvo Sibiro koncentracijos lageriuose. Viktorijos Lietuvių, Latvių ir Estų bendruomenės niekuomet nepamirš savo žuvusių tautiečių. Už žuvusius tremtinius pamaldos vyko birželio 11d., o birželio 14d. Vigilija ir tremtinių vardai skaitomi miesto centre Mall.

Canberra. Morgan žmonių apklausinėjimo biuro rezultatais, kurie paskelbti birželio 15 spaudoje, opozicijoje esanti Liberalų partija daug geriau tvarkytų Australijos ekonomijos reikalus, net 15% daugiau balsų gautų negu dabar valdžioje esanti ALP-Darbo partija su ministru pirmininku Mr Hawk.

Canberra. Australijos ambasada iš Kinijos sostinės pranešė Canberrai, kaip Kinijos 27-toji armija iššaukė demonstruojančius studentus ir kitus dalyvius aikštėje, neatsižvelgiant ar tai vyras, moteris ar vaikas, šaudė kur pakliuvo, sužeistuosius užbadė durtuvais, parkritusius tankai po kelis kartus traiskė. Užbaigus tas baisias skerdynes, lavonų liekanas sustūmė į krūvas ir degalų užpylė sudegino, kad neliktų žymių. Birželio 6d. Australijos parlamente buvo žuvusių kiniečių atminimo apeigos, per kurias kalbėdamas Mr Hawk verkė, taip jį ir visus dalyvius sujaudino komunistų kariuomenės barbariškumas.

Bonna. Sovietų lyderis Gorbačiovas birželio 13d. atvyko į Vakarų Vokietiją daug žadėdamas, kad Vakarų Vokietija galėtų Rusiją išgelbėti nuo ekonominio žlugimo ir kviečia vokiečių pramonininkus investuoti į Rusiją savo aukštos technologijos laimėjimus.

Vašingtonas. Amerikos prezidentas nuo liepos 9d. lankys Lenkiją, Vengriją, Prancėziją ir Olandiją.

Vakarų Vokietijos žurnalas „Stimme der Schweigenden“ - Balsas Tylinčiųjų - paskelbė platų pasikalbėjimą su kun. Alfonsu Svarinsku ir po jo nuotrauka rašo: „Ir po 22 metų belaisvės kalinys spinduliuoja krikščionišku džiaugsmu ir pasitikėjimu į ateitį.“ Apžvelgęs tautos ir religijos persekijimus, kun. Svarinskas prašo pagalbos pavergtajai Lietuvai, viešumos jos kančioms, nes sovietų psichologija yra kaip vagies, kai mato kad jis stebimas, jis darosi baiktus. Kas išlaikys pas mus gyvą Bažnyčia? Kun. Svarinskas vokiečiams atsakė, kad tik auka. Be aukos Bažnyčia sunyksta. Kiekviena idėja gyva, jei žmonės už ją pasiruošę aukotis. Žmonės miršta, bet idėja nemiršta.

U ralo kalnuose naftotiekis prakiuro ir dujomis pripildė kalnų slėnį, tuo metu važiuo du traukiniai ir jų kibirkštys padegė dujas, kurios sprogo lyg milžiniška dviejų kilometrų krosnis, liepsnose supleškėjo vagonai, sudegė apie 800 žmonių, keli šimtai apdegusių keleivių nuvežta į ligonines. Platus miško ruožas supleškėjo liepsnose. Atvykęs į nelaimės vietą iš Maskvos Gorbačiovas pareiškė, kad tokios nelaimės įvyksta per apsileidimą.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mielდაzys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Minint 25-sius metus nuo paskelbimo Vatikano II Dekreto Sacrosanctum Concilium, kuriuo duodama gairės liturginiam atsinaujinimui, Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II šiuo metu (1989) gegužės 14d. paskelbė oficialų dokumentą „Vigesimus Quintus Annus“. Jame nurodoma ir pabrėžiama principai, kuriais Vatikano II Susirinkimas rėmėsi formuluodamas liturginį gyvenimą liečiančius nuostatus.

1. Visų pirma šv. Tėvas primena, kad Vatikano II Susirinkimas neatmetė, bet laikėsi Bažnyčios tradicijos, ją praplatindamas bei priderindamas prie gyvenimo laikotarpio reikalavimų bei aplinkybių. Todėl galima sakyti, kad liturginė Vatikano II nubrėžta reforma yra „ad normam Sanctorum Patrum“ - pagal Sventų Tėvų nuostatus.

2. Antrame skyriuje Kristaus Vietininkas, pabrėžęs Liturgijos esmę, nurodo gaires, kurių Vatikano II Dekretas laikėsi bei rekomendavo laikytis siekiant liturginio atsinaujinimo.

Liturgija siekia vesti tikinčiuosius į išganyto paslaptis, kad jas apmąstytų ir išgyventų. Liturgija taigi yra „pirmasis ir nepamainomas šaltinis krikščioniškos dvasios“ (S. Concilium, 14).

1. Pirmasis Bažnyčios liturginis siekis yra Velykų-Atpirkimo paslapties atskleidimas. Kristaus aukos ant kryžiaus ir jo prisikėlimo prisiminimas bei pamaldus išgyvenimas turi nelygstamą svarbą liturginių metų eigoje. Velykų paslaptis veda Kristaus keliu, prisiimant mirtį, kad įeitume į gyvenimą.

Prisikėlęs Kristus yra savo Bažnyčioje, ypač liturginių apeigų metu. Štai kodėl apeigos turi būti atliekamos su deramu kilnumu ir pamaldumu. Kristus yra ir veikia apeigas atliekančio pašvęsto kunigo asmenyje. Kunigas per gautus kunigystės šventimus nėra tik paprastas tarnystės vykdytojas, bet veikia įsiasmenindamas Kristuje: yra „alter Christus“. Štai įpareigoja apsirėngime, laikysenoje ir kalboje laikytis deramoje kilnumo ir šventumo aukštumoje.

Kristus yra, kai skaitoma ar skelbiama jo žodis. Visa todėl turi būti atliekama deramai, ir priimama su tikėjimu, bei nuolankumu tartum pats Kristus kalbėtų.

Kristus yra ir veikia, kai teikiami Sakramentai, ypač šv. Mišių aukoje. Jis yra Švenčiausiam Sakramente ant altoriaus ar tabernakulyje. Šv. Tėvas primygtinai pabrėžia, jog realus Kristaus buvimas Eucharistijoje yra tikėjimo tiesa, kurią vyskupai privalo nuolat priminti tikintiesiems. Realus Kristaus buvimas Eucharistijoje reikalauja, kad bažnyčios ir koplyčios, kur laikoma Švenčiausias Sakramentas, būtų laikomos šventa vieta. Į visą, kas yra šventa, privalu atsinešti šventai.

2. Liturgijos esminis padalinys yra Dievo Žodžio skaitymas. Vatikano II Susirinkimas Konstitucijoje Sacrosanctum Concilium pabrėžė reikalą grąžinti padidintą ir pajvairintą šv. Rašto tekstų skaitymą liturginėse apeigose. Štai įpareigoja, ypatingu būdu kunigus, pažinti šv. Raštą ir jį skelbti bei aiškinti tikintiesiems, kad jie ne tik Kristaus Kūnu ir krauju Eucharistijoje, bet ir jo iš

„Dvidešimt penktieji metai“

Popiežiaus Jono Pauliaus apaštalinis laiškas

Rašo L. Tulaba

Dievo burnos išeinančiu Žodžiu maitintųsi ir gautų sieloms atgaivą.

3. Vatikano II Susirinkimas, pabrėžia pagaliau Kristaus Vietininkas, siekė, kad Liturgijoje apsireikštų Bažnyčia savo esmėje, būtent, viena, šventa, visuotinė, apaštališka.

Liturginių apeigų metu prie vieno altoriaus, vadovaujant per kunigą pačiam Kristui, kuriame visi susijungia į vieną jo Mistiniame Kūne, pasirodo Bažnyčios vienumas. Kristui gi nežengiant Eucharistijoje ant altoriaus, susijungia dangus su žeme, žmonės su Dievu, ir taip apsireiškia Bažnyčios šventumas. Liturginėse apeigose susirenka įvairių profesijų, rasių, kalbų nusiteikimų tikintieji, kad visi lygiai dalyvautų Velykų Avinėlio Puotoje, ir taip pasirodo Bažnyčios visuotinumai. Pagaliau liturginėms apeigoms vadovauja tie, kurie yra apaštalų atstovai bei įpėdiniai, taip taigi pasirodo Bažnyčios apaštališkumas.

Taip tad Bažnyčios paslaptis Liturgijoje atsiskleidžia, yra suvokiama ir išgyvenama.

Niekas kitas žmonijos istorijoje nebuvo taip skaudžiai niekinamas ir drauge taip branginamas, kaip kunigystė, sako kardinolas Sunard. - Iš vienos pusės kunigystė yra iškentėjusi skaudžiausius užpuolius, iš kitos - žmonės prieš ją puola ant kelių. Iki amžiaus pabaigos kunigas bus labiausiai puolamas, bet drauge ir labiausiai mylimas...

Visų mūsų pareiga yra padėti kunigam ir nuolat melstis už kunigus. Prisiminkime didžiojo Bažnyčios kankinio, apaštalo šv. Petro mokinio, vyskupo šv. Ignoto žodžius: „Jūs supa klaidatikiai, spaudžia persekiojimai, slėgia vargai. Glauskite prie savo vyskupų ir kunigų. Atsilaukite!“

Kauno, Vilniaus ir kitų Lietuvos vyskupijų katedrose įvyks kunigystės šventimai. Tai naujas vilties ženklas Lietuvos Bažnyčiai ir lietuvių tautai. Apie 20 naujų, jaunų kunigų Jėzaus Kristaus vardan išeis į Lietuvos parapijas skelbti Dievo žodžio, aukoti eucharistinės išganyto aukos ir skleisti didžiosios prisikėlimo bei amžinojo gyvenimo naujienos.

Kunigystė yra paties Kristaus įsteigtas sakramentas, - sakramentas, kuris išskiria kunigą iš žmonių ir jį ypatingu būdu pašvenčia Dievui. Kunigystės šventimų metu kunigas yra pažymimas neišdildomu dvasiniu ženklu, kuris pasiliks per visą amžinybę.

„Žemėje visa praeina, - sako vienas rašytojas. - Pasilieka tik tai, kas būna paženklinta Dievo meilė ir sakramentine malone (S. Suziedėlis). Kunigystės sakramentas žmogų neatiskiriamai susieja su Dievo altoriumi... Kunigas tampa altoriaus, aukos žmogumi... Eucharistinėje aukoje, Mišiose kunigas jungia žmones su Dievu. Prie Kristaus aukos kunigas jungia ir savo gyvenimo auką. Kaip Kristus, taip ir kunigo dalia yra aukoti ir būti paaukotam. Teisingai kalbėjo šv. kunigo Jono Bosco motina sūnaus primicijų dieną: „Vaikeli, tau šiandien buvo lengva aukoti, bet tavo auka bus pilna tik tada, kai prie

nepašalinant tačiau lotynų kalbos iš lotynų rito apeigų.

Kadangi Liturgija yra vertinga priemonė sielovadai, buvo stengiamasi kiek galima religines apeigas suprastinti. Tai nereiškia tačiau, kas suprastinimas nuvestų į nuvertinimą. „Vynas ir duona, vanduo ir aliejai, pelenai, ugnis ir gėlės turi savo vietą ir savo reikšmę Liturgijoje - kaip auka Kūrėjui, kaip duoklė apeigų kilnumui ir grožiui“.

4. Liturginio atsinaujinimo pravedimas, pastebi popiežius Jonas Paulius II, sutiko didelių kliūčių dėl įvairių priežasčių. Kilo nepasitenkinimų ir net priešingumų iš vienos ir kitos pusės. Kai kurie reformą sutiko gana indiferentiškai: nesistengė nei pats gilintis, nei kitiems paaiškinti motyvus, kuriais rėmėsi pakeitimai. Kiti vienšališkai stengėsi laikytis senų liturginių apeigų tartum jos būtų vienintelė garantija užtikrinti tikėjimą. Dar kiti ėjo į kitą kraštutinumą griebdamiesi iniciatyvos įvesti neleistinų ir išsigalvotų naujūmų, nepaisydami ir nesilaikydami Apaštalų Sosto ir vyskupų nurodymų bei patvarkymų. Štai sukėlė Bažnyčioje neramumo, kuris ardė vienumą ir kenkė tikinčiųjų pamaldumui.

(Bus daugiau)

Kunigystė

Kristaus pridėsi savo gyvenimo ir kančios auką...“

Kunigas - tai žmogus su dievišku ženklu rankose, - su Kristaus įgalotinio ženklu. Dėl to tikintieji po kunigystės šventimų prašo jaunojo kunigo palaiminimo ir bučiuoja jam rankų delnus, kuriuos neseniai vyskupas patėpė šventais aliejais. Kunigas dažnai yra vadinamas antruoju Kristumi, nes per kunigystės šventimus jis gauna paties Kristaus galią ir pasiuntinybę. Ne kas kitas, o pats Kristus siunčia kunigą tęsti jo darbo: „Kaip Tėvas mane siuntė taip aš jus siunčiu, - sako Kristus. - Kas jūsų klauso, manęs klauso, kas jus niekina, mane niekina“.

Kunigam Kristus duoda nepaprastus įgaliojimus: „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite tad ir mokykite visas tautas, krikštydami jas vardan Tėvo ir sūnaus ir Sventosios Dvasios ir mokydami jas laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos.“

Kunigas yra Kristaus mokslo skelbėjas. Naujom žmonių kartom jis priduoja džiaugsmingą išganyto naujieną, be kurios žmogus negalėtų pasiekti savo gyvenimo tikslą, negalėtų atrasti tai, kas nulemia jo gyvenimo prasmę ir laimę.

Kunigas - kaip sako Šv. Raštas - yra paimtas iš žmonių ir paskirtas tarnauti žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą ir žmogaus santykius su Dievu. Jis atleidžia žmonėms jų nuodėmes,

nurodydamas jiems kelią iš klaidų...

Lietuviai visada teisingai suprato kunigo reikšmę tautos gyvenime. Visada kunigus ne tik gerbė, bet ir mylėjo. Ypač šiandien po ilgo persekiojimo ir žeminimo lietuviams kunigai yra ypač brangūs. Kunigo vardas lietuviams yra surištas su dorinio bei kultūrinio atgimimo laikotarpiais, su visomis kovomis už spaudą, už blaivybę, už šviesą ir laisvę. Lietuvis kunigas visada buvo su savo tauta, ypač didžiųjų bandymų, kančių ir priepauidų dienomis... Užtenka prisiminti tokius vardus kaip vysk. Valančius, vysk. Baranauskas, kun. Daukša, kun. Sirvydas, kun. Strazdelis, kun. Mackevičius, prel. Maironis, kun. Tumas-Vaižgantas, prel. Jakštas-Dambrauskas, vysk. Borisevičius, vysk. Reinys, kun. Garuckas, kun. Laurinavičius, kun. Zbedskis...

Kaip antrasis Kristaus, kunigas - ypač mūsų laikais - dažnai yra pilnas savo dieviškojo mokytojo amžinojo kunigo paveikslas. Dažnai jis yra ne tik aukotojas, bet ir auka. Vien mūsų amžiuje Meksikoje, Ispanijoje, Vokietijoje, Sibiro tremtyje, bolševikų kalėjimuose kankinio mirtimi yra mirę daugiau kaip 10 tūkstančių kunigų. LRTV

Varšuva. Rinkimus į 460 vietų Lenkijos seimą, kur 65% buvo rezervuota komunistams, Solidarumo kandidatai laimėjo visas 161 vietas, jiems skirtas, ir Senate, kur yra 100 vietų, Solidarumo kandidatai laimėjo 97 vietas. Taip žlunga komunistų partija, kur leidžiami šiek tiek demokratiškesni rinkimai.

„TEVISKES AIDŲ“ SKAITYTOJAI

Maloniai prašome visų apmokėti prenumeratą. Kas nori gauti pakviltavimą, pridėti pašto ženklą. Adreso pakeitimui pridėti \$1.00 Nepamirškime ir savo dalį „Tėviškės Aidams“ įrašyti į Testamentą. Dėkojame iš anksto.

A.L.K. Federacijos Valdyba.

Gorbačiovas V. Vokietijoje

Rašo Dr. Jonas Kunca

Stebint televizijoje, su koku entuziazmu patekę į ekstazę vokiečiai priėmė svečią iš Maskvos. M. Gorbačiova-ne vienas prisiminė, kad toks vaizdas yra išlikęs nuo 1938-43 metų, kad ta pati tauta panašiai sutikdavo kitą tautos vadą... Tik negalim kaltinti vokiečių naiivumu, nepažvelgę į jų tautos padėtį ir vakariečių elgesį su pralaimėjusia karą Vokietija.

Karą pralaimėjus Vokietija buvo padalinta į amerikiečių, anglų, prancūzų ir rusų okupacines zonas. Tai turėjo būti laikinas stovis, kol bus pasirašyta taikos sutartis, kuri iki šių dienų dar nebuvo pasirašyta. Kai amerikiečiai, anglai ir prancūzai grąžino vokiečiams jų okupacinių zonų administraciją, rusai pasiliko jų okupuotoj dalyj, kurią dėl pasaulio akių pavadino Demokratine Vokiečių Respublika. Tikrumoje Rytų Vokietija liko iki šių dienų rusų okupacine zona ir dar atskirta geležine uždanga nuo likusios Vokietijos.

Taherane-Jaltoj aliantai apkarpė vokiečių teritoriją atiduodami, kad ir laikinai, dalį jos Lenkijai (130,000km²) ir palikdami Rusijai Rytprūsius. Karo laimėtojų pareiga buvo neprileisti prie Vokietijos suskaldymo ir sudrausti jų buvusią sąjungininkę Sovietų Sąjungą, kad ji neatskirtų Rytų Vokietijos nei įrengtų Berlyno sienos. Deja, vakariečiai tos savo pareigos neišpildė, nors, turėdami atominių ginklų didžiulę persvarą, galėjo tau padaryti, bent per pirmuosius 10 pokarinių metų.

V. Vokietija greit atsistatė ir dabar yra viena iš didžiausių ekonominių jėgų. Jos saugumas yra užtikrintas NATO organizacijos, bet Vokietijos suvienijimas liko pakibęs ore. Vakarai neparodė jokio ženklo, kad jierimtai rūpintusi Vokietijos valstybės atstatymu. Cia yra viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl laisvoji Vokietijos dalis ieško kelių, kaip suvienyti savo šalį su Maskvos pagalba. Gorbačiovo pusiau pažadas, kad Berlyno siena galėtų būti nugriauta ir Vokietija sujungta į vieną valstybę susilaukė didžiausio entuziazmo. Tai suprantamas dalykas.

Vokietijai reikia Rusijos malonės, o Maskvai reikia vokiečių pagalbos. Niekas geriau negalėtų prisidėti prie Sovietų Sąjungos modernizacijos, kaip vokiečiai su jų modernia industrija ir didžiais valiutos rezervais. Gorbačiovas jau susitarė, kad 1,000 rusų pramonės vedėjų galės išmokyti laisvos ekonomijos ir modernios industrijos metodų V. Vokietijoje. Daug ko nežinom, kas buvo susitarta. Tik galima spėti, kad Gorbačiovas nesigailėjo duoti pažadą ateičiai. Visai kitas dalykas, ar jis juos mano pildyti?

Maskvos politikos pagrindinis principas yra gauti veltui. Pirmiau vokiečių pagalba, paskiau Vokietijų sujungimas ir Lenkijos užimtų teritorijų grąžinimas galėtų būti Kremliaus vado numatyta taktika.

Deja, vokiečiai yra drausmingi, darbštus, sąžiningi ir geri kariai, bet žymių politikų, išykrus Bismarką, jie neturėjo. Labai gali būti, kad ir šiam politiniam šachmatų žaidime Gorbačiovas juos galėtų apmauti. Cia ir yra tikrasis pavojus, kad kancleris Kohl galėtų neišnaudoti progos išgauti iš Maskvos to, ko reikia jo kraštui. Tam yra išimtina proga. Rusija beviltiškai iesko

ekonominės ir technologinės pagalbos. Už jos teikimą V. Vokietija neturėtų pasitenkinti gražiom kalbom apie suvienijimo galimybę, bet reikalauti to realizavimo.

Gorbačiovo „vienpusiškas“ nusiginklavimas yra tik akių dūmimas, kurį Kohl privalėtų pastebėti. Po Kremliaus vado tokio vienpusiško nusiginklavimo, Varšuvos pakto pusė dar liktų daugiau negu NATO pusėje 23,000 tankų, 18,000 šarvuočių, 20,000 patrankų, 26,000 prieštankinių pabūklų, 14,000 priešlėktuvinių ginklų sistemų, 1,300 helikopterų,

3,400 kovos lėktuvų, 2,000 tiltų ir 500,000 karių. Tai nusiginklavęs „savanoriškai“ Gorbačiovas dar turėtų dvigubai stipresnes karo jėgas, kurios būtų pavojingos V. Europai, jei ši neturėtų trumpos distancijos atominių raketų, kaip siūlo Gorbačiovas ir Kohl norėtų priimti!

Bene bus atėjęs laikas Vakaram pasiūlyti Maskvai tikrą nusiginklavimo ir Europos klausimo išsprendimo planą: atitraukti S. Amerikos jėgas iš Europos, o rusų iš visų užimtų kraštų; ir sulyginti Rusijos ir Europos karines pajėgas. Tada Maskvai nebūtų daugiau kaip išsisukinėti ir varyti tuščią propagandą apie „vienasališką“ nusiginklavimą.

Susitikus Tėvynėje

Siauliuose šiomis dienomis įvyko dalies Sibiro tremtinių susitikimas, iškilmės pradėtos Sv. Petro ir Povilo bažnyčioje, pašventintas Kryžius, kurį visi nuvežė ir pastatė ant Kryžių kalno. Susitikimo vaisėse viena buvusi tremtinė paskaitė šį jautrų išgyvenimą.

Pačioje jaunystėje, staiga ir netikėtai atsідūriau toli nuo Tėvynės Lietuvos, atskirta nuo artimų ir brangių žmonių. Bagalinis Tėviškės ilgsys taip slėgė širdį, nei minutės nepalikdamas ramybėje, dėl patirtos neteisybės, prievartos ir pažeminimo.

Gal dėl to tuomet, ten toli, ir gimė šios kelios eilutės, parašytos ant mažos popieriaus skiautelės ir išlikusios mano „archyve“ iki šių dienų:

*Oi pasakyk broleli mano,
Kokia ta brangi Lietuva!
Ten auštos pilys ant kanlių:
Lietuviai gynės nuo karų.
Ten sraunus Nemunas teka,
Ten graži jūra, Palanga.
Ten skamba dainos Lietuvos -
Jos ir per amžius nesustos.
Ten žalios rūtos mergelių,
Ten žvangia žirgai bernelių...
Ir daug senoviškų kryžių
Saukiančių balsu į dangų,
Ten skamba varpai Lietuvos -
Visus mus kviečia ant maldos!*

Mano širdies ilgesį ir maldas išgirdo Dievas, ir po vienuolikos tremties metų laimingai vėl išvydau mielą Lietuvą, savo artimuosius, draugus. Visiems organizatoriams nuoširdžiai dėkoju už šią brangią

nepakartojamą susitikimo šventę ir linkių stiprios sveikatos, ilgų metų, ir taip pat kiek leidžia jėgos padėti prisikeliančiai, atgimstančiai tautai, religijai, Visai Lietuvai.

Nuoširdus Ačiū!

*Motule mano, vai mielų mieloji,
Vienintelė man tu, kaip Lietuva.*

Tą pavakarę prasmingais poeto A. Miškinio žodžiais kvietėme visus klubo narius į šv. Petro ir Povilo bažnyčią pasimelsti už motinas, prisiminti mirusias Sibire, ištvėrusias tremties kančias. Bažnyčia buvo pilnut pilnutėlė. Ne vieno atėjusio veidu ritosi skauno, pergyvenimų ir netekties ašaros. Cia susirinko tie, kurių gyvenimą vienaip ar kitaip blaškė Sibiro vėjai, išskyrę šeimas, pakreipę likimą, nusinešę daug gyvybių. Tai žmonės, kurie be kaltės buvo atskirti nuo Tėvynės, artimųjų: Sv. mišių metu nuoširdžiai talkinio Šiaulių kamerinis choras „Polifonija“, vargonininkas iš Vilniaus B. Vasiliauskas, miesto aktoriai. Surinktos aukos buvo panaudotos stalinizmo aukų įamžinimui mūsų mieste.

Nuoširdžiai dėkojame šv. Petro ir Povilo bažnyčios administracijai, „Polifonijai“ ir jos vadovams, visiems visiems, kas padėjo mums susiburti į Motinos dienos minėjimą, nes tik čia, tokioje aplinkoje, palengvėja skausmas, kurį patyrė mūsų tautos žmonės.

V. Snirienė

„Tremtinio“ klubo tarybos narė

Gimtąją žemę bučiuoju širdimi...

Vakar į Lietuvą trumpai viešnagai atvyko poetas Bernardas Brazdžionis. Vilniaus aerouoste svečią sutiko giminės ir artimieji, gausus būrys poeto talento gerbėjų.

Demilitarizuoti Baltijos pajūrij

(Palangos rezoliucija)

Neseniai Palangoje pasėdžiavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Palangos grupių įgaliotiniai - Klaipėdos, Kretingos, Skuodo, Neringos tarybų atstovai. Tarp įvairių priimtų rezoliucijų, viena lietė Baltijos pajūrio demilitarizavimą. Ji buvo išversta į anglų, latvių, estų ir rusų kalbas ir pasiūsta Baltijos regiono kraštams. Rezoliucijoje pažymima, kad Lietuva, kaip Latvija ir Estija, siekia atgauti neutralių valstybių statusą, ypač dabar, kuriant Europos demilitarizuotą zoną. Manome, pažymi rezoliucijos autoriai, kad šių valstybių atstatymas turi prasidėti tuoj pat, demilitarizuojant Baltijos pajūrij. Pačios gražiausios Lietuvos pajūrio vietos, toliau rašoma dokumente, yra užimtos karinių poligonų, apstatytos radarais, jose įvestas specialius pasienio režimas. Šiandien Lietuvos žmonės gali laisvai prieiti prie jūros mažesniame pajūrio ruože, negu kad Lietuvai buvo likę 1939-ais metais, Hitleriui atplėšus Klaipėdos kraštą.

Už naudojimąsi poligonais paversta žeme, toliau rašoma rezoliucijoje, karinės dalys niekam nėra mokėjusios ir nemoka iki šiol. Neracionaliai žemę naudodami, kariniai daliniai padarė didžiulę žalą Lietuvos ūkiui, o radarinės ir kitokios ginklų sistemos - padarė žalą žmonių sveikatai. Paskaičiuoti nuostoliai sudarytų milijonines ir net miliardines sumas, dėl to reikalavimai, kad už radarų iškėlimą, karinių sistemų ar poligonų panaikinimą Lietuvos žmonės turėtų sumokėti ar kitaip kompensuoti kariniam daliniam, - yra ciniškas pasityčiojimas.

Persitvarkymo Sąjūdžio Palangos grupių įgaliotinių konferencijos dalyviai rezoliucijoje dėl Baltijos pajūrio demilitarizavimo, reikalauja, pirma, iškelti iš Lietuvos pajūrio zonos karinius poligonus, antra, ne perkelti, o visiškai panaikinti radiolokacinę sistemą Palangos miesto ir apylinkių ribose, trečia, panaikinti visus karinius objektus ir nekurti naujų Kuršių Nerijoje ir, ketvirta, neleisti kurti karinių jūrų bazių Klaipėdoje, Svetojoje, Neringoje ir Kuršių mariose. Mes kreipiamės į visus Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmones, pažymima rezoliucijoje, į Baltijos jūros valstybių tautas, prašydami paremti mūsų reikalavimus. Europos demilitarizuotos zonos pradžia turi būti karinių objektų iškėlimas iš Baltijos pajūrio.

Persitvarkymo Sąjūdžio Palangos grupių įgaliotiniai kitoje rezoliucijoje iškėlė rimtą susirūpinimą keliančią Palangos kurorto ekologinę būklę, kuri kasmet blogėja. Didėja vandens telkinių tarša, nyksta želdynai, eroduoja dirvos, blogėja gyventojų sveikata, prastėja pajūrio kraštovaidis. Artėjame prie ribos, rašoma rezoliucijoje, kada prarasime tai, kas žmones traukia prie jūros. Lietuva praras savo pagrindinį kurortą, fizinių ir dvasinių jėgų atstatymo šaltinį. Rezoliucijoje reikalaujama, kad būtų imtasis skubių priemonių ekologinei būklei Palangos rajone atitaisyti. Įvairūs reikalavimai yra išdėstyti keturiolikoje punktu.

LIC

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRAŠTIS, Nr. 3. (115).

Redaktorė J. Žitkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

Kodėl aš gyvenu Australijoje

Birželio 14-ta diena yra viena iš svarbiausių lietuvių metinių minėjimų. Tai, baisusis birželis, tai, žmonių išvežimas. Išvežtųjų minėjimo įvykiai ir yra priežastis, kodėl aš gyvenu Australijoje, o ne Lietuvoje.

1940 metais, kai komunistai užėmė Lietuvą, buvo pradžia išvežimų į Sibirą. Rusų kareiviai ir jų padėjėjai naktį įsibrovė į namus, suėmė ir išveždavo lietuvius. Jų tarpe buvo jauni ir seni žmonės, vaikai, kūdikiai ir net žmonės virš 100 metų amžiaus. Juos sukrovė į gyvulinius traukinius - išvežė į Sibirą. Dauguma žmonių mirė nuo bado, ligų, o kiti mirė nuo šalčio.

Tūkstančiai žmonių išvengė mirties ir pabėgo į laisvus kraštus. Vieni pabėgo į Vokietiją ir ten tebegyvena. Kitiems ten nebuvo

vietos, tai jie nukeliavo į kitus kraštus, kaip į Australiją ir Ameriką. Lietuviai Australijoje turi savo istoriją apie išvežimus.

Mano seneliai išvažiavo iš Lietuvos 1944 metais ir sustojo Vokietijoje gyventi. Jie manė, kad šis karas išsilaikys tik keletą savaičių. Bet ir pasibaigus karui ir po penkių metų dar vis nebuvo jokios laisvės Lietuvoje. Jie išvažiavo į Australiją ir po 40 metų dar tebelaukia laisvės. Deja, vienas senelis jau nesulaukė Lietuvos laisvės.

Dalyvaudamas Lietuvių Išvežtųjų minėjime Melbourne, aš galvojau apie savo šeimos praeitį ir liūdną likimą lietuvių išvežtųjų į Sibirą.

D.Aras,
6 skyrius, Melbourne

Kalanta

Romas Kalanta buvo jaunas vyras, kuris gyveno Lietuvoje iki 1972 metų gegužė mėn. 14 d. Jis dabar yra toks garsus visame pasaulyje, nes save susidegino.

Kalanta prašė laisvės Lietuvai, bet niekas jo negirdėjo ir neklausė. Kad visi atkreiptų į jį dėmesį, tai jis sugalvojo padaryti ką nors tragiško.

Vieną dieną Kalanta nuėjo į Kauno miesto teatro sodelį, užsipylė benzino ant savęs ir tada su degtuku uždegė save. Degdamas jis šaukė: „Laisvės Lietuvai!“. Žinoma, žmonės pribėgo ir bandė užgesinti ugnį, bet buvo labai sunku. Vėliau atvažiavo gaisrininkai ir ambulansas. Ugnį užgesino ir jį nuvežė į ligoninę. Tuo laiku toje vietoje jau buvo daug žmonių susirinkę.

Kalanta buvo labai apdeges. Daktarai nieko nebegalėjo padaryti, ir jaunas moksleivis Romas Kalanta mirė.

Šis įvykis buvo labai baisus ir skaudus. Nors Kalanta neišlaisvino Lietuvos, tačiau visas pasaulis sužinojo apie pavergtą Lietuvą. Romas Kalanta yra mums labai svarbus ir mes gerbiame jo didžiausią auką!

Lina Didžytė,
7 skyrius, Melbourne

Motinos Diena

Motinos dienos rytą aš ramiai miegojau. Kažkas pasibeldė į duris. Tai buvo sesuo Albina ir tėvelis. Jie sakė, kad yra Motinos diena. Aš greitpašokau, nusiprausiau ir greitai apsirengiau. Mes paruošėme mamai pusryčius, ją pasveikinome su Motinos diena. Pavalgę pusryčius, greitai važiavome į lietuvišką mokyklą. Klasėje pakartojome mūsų vaidinimą. Bažnyčioje buvo mišios Motinos dienai. Vaikai padėjo gėles ant altoriaus. Po mišių, Lietuvių namuose, pavalgėme pietus. Visi susirinkome į salę ir pradėjome programą. Vaikai sakė

eilėraščius, dainavo ir šoko. Tėveliams patiko mūsų koncertas.

Strunga,
3 skyrius, Melbourne

Man nepatinka ligos

Mano sesutė susirgo gripu. Aš labai jai pavydėjau, nes aš viena turėjau eiti į mokyklą, o ji didesnė už mane ir galėjo būti namuose ir dar lovoje. Už dviejų savaičių - aš susirgau. Tada aš neėjau į mokyklą, bet aš kosėjau ir kosėjau, ir gulėjau lovoje visą laiką ir turėjau dar eiti pas daktarą.

Aš pasiilgau savo draugių ir norėjau eiti greičiau į mokyklą.

Man nepatinka sirgti!
Dalytė Didžytė,
4 skyrius, Melbourne

Mano margučiai laimėjo

Velykoms aš mėgstu marginti ir dažyti kiaušinius. Moku visokių būdų. Mano mamytė seniai Lietuvoje dažė kiaušinius su svogūnų lukštais, jie nudažydavo ruda spalva, o beržo lapai - žalia. Ant nudažytų kiaušinių kartais mes išskutinėjame velykinius paveikslus. Kitas būdas yra su vašku išdažyti ir vėliau karštu vandeniu nutirpinti vašką.

Aš buvau nudažius porą margučių ir nusivežiau į margučių balių. Mano tie du margučiai laimėjo! - pirmą ir antrą premiją! Pirmą premiją buvo dešimt dolerių kuponas į knygų krautuve, antras buvo saldainių dėžutė.

Pirmas margutis buvo nudažytas svogūnų lukštais ir išskutinėtas. Antras margutis buvo padarytas su vašku. Jis buvo violetinės spalvos su ružavom širdelėmis.

Tai aš ir kitą metų dažysiu margučius, tikiuosi vėl laimėti premiją.

Lina Didžytė,
7 skyrius, Melbourne

Veža į Sibirą...

Ta baisi žinia pasklido Lietuvoje 1940 metų birželį. Naktimis žmonės nemiegojo, tik vaikai, prisilakstę per dieną, kietai įmigdavo. Kai kurie iš jų pabUSDavo tik užkaltame gyvuliniame vagonė, kuris dundėjo į rytus. Jei aš būčiau gimęs anksčiau, tai gal būčiau vienu iš tų nelaimingųjų. Enciklopedijoje rašoma, kad: „Sibiras, tai teritorija nuo Uralo kalnų iki Ramiojo vandenyno, ir nuo Arties vandenyno iki Kinijos sienų. Plotas 10 mil.km.2, ilgis apie 7000 km., plotis 3500 km. Temperatūra siekia -48°C. Vidai Tamulytei buvo 10 metų amžiaus, kai jų šeimą išvežė. Liūdna skaityti jos prisiminimus:

„Nuolatinį alkį jautėme septynišė. Todėl ir trys vyresnieji vaikai (7-rių, 9-rių ir 10-tie metų) turėjo pareigų: parūpinti malkų, skaldyti tinkavimui balanas ir kit. Prisimena, kaip baigus antrą klasę, išėjo į pagalbinių ūkį uždarbauti. su vyresniuoju broliu pasikeisdami ravėjo daržus. Rytas šaltokas, bet jis pasikeičia į alinančią kaitrą. Atsipūsti nėra kada. Negali atsilikti nuo kitų moterų. Uodai ir moškara lenda į akis. Aštrios žolės piauna rankas. Kokios ilgos vagos! Pagaliau pietūs. vos spėjai išsemti iš lėkštės dugno paskutinį daržovių sriubos lašą, o jau moterys kyla nuo stalų. Ir vėl tas pats. Vos vilkadama kojas ėjo namo. Vakarienė, ta pati nuo pietų likusi sriuba. Geraširdė virėja davusi net dvi riekės duonos. Vieną galima išlaikyti rytojau dienai. Aprašo ji, kaip stovėdavo eilėje laukdami atvežant duonos į parduotuvę. Ilgiau kaip valandą, speiguotą naktį sunku išverti. Keisdavosi vaikai. Eilė labai lėtai

Dariaus ir Girėno skridimo reikšmė

Siaurės V okietijos Soldino miške stovi pastatytas paminklas ant kurio užrašytos Dariaus ir Girėno pavardės.

1933 m. Liepos mėn. 17 d. du sparnuoti lietuviai įvykdė tokios didelės svarbos žygi ir savo drąsumu tiek sužavėjo pasaulį, kad lietuvių tauta įamžino brangius vardus ir jų sparnus atminimui. Didvyrių krauju apšlakstyta nelaimės vieta Soldino miške pažymėta garbingam atminimui. Lietuvos Aeroklubas šimtmečiui išsinuovavo tą žemės sklypelį, kuris aptvertas ir yra amžiams pažymėtas atitinkamu paminklu.

Dariaus ir Girėno skridimas per Atlantą parodė pasauliui, kad Jaunoji Lietuva turėjo drąsių vyrų, kurie buvo pasiruošę paaukoti savo gyvybę Lietuvai. Visų pasaulio tautų spauda rašė apie Dariaus ir Girėno išskridimą ir žuvimą, kartojo įvairius gandus apie nelaimės priežastis.

Todėl visos pasaulio tautos sužinojo, kad yra tokia tauta, kuri vadinasi Lietuva ir yra nepriklausoma.

Linus Kaladė,
7 skyrius, Melbourne

juda į priekį. Aptemo akyse... Rusės privedė atsipeikėjusią prie langelio. Eilė tylėjo. Palydėjo iki barako su dviem kepalukais, kad antrą kartą nenualtptų gatvėje ir neprarasų didžiausios brangenybės - duonos. Aprašo, kaip trečioje klasėje už mokymąsi penketukais, per Naujuosius Metus, ji vaidinusi Snieguolę ir gavusi dovanėlę: apelsiną, sausainių ir saldainių. Be to, jai kaip geriausiai mokinei, senelis Saltis padovanojo veltinius. Zengia laiminga su savo brangenybėmis namo. Bet prie durų nepažįstami berniukai: „Fašistka!“ Ir dovanėlių nebėra!

Daug jai tekę patirti praradimų, bet nė vienas nebuves toks skaudus, kaip šis.“

Iš Vidos parašytų liūdnų atsiminimų čia tik maža dalis.

Antanas, Melbourne

Motinos Diena

Sekmadienį buvo Motinos diena, ir mes nuvažiavome į lietuvišką mokyklą. Mūsų klasė pasiruošė minėjimui, kuris įvyko po pietų. Visi kartu nuėjome į bažnyčią, kur padėjome gėles ant altoriaus. Prieš pradėdant Mišias, kunigas pašventino gėles.

Po Mišių visi nuvažiavome į Lietuvių namus ir pavalgėme pietus. Tada prasidėjo minėjimas. Minėjimo pradžioje mes mamytėms išdalinom pašventintas gėles ir jas pasveikinom. Toliau pasirodė su vaidinimais, eilėraščiais ir tautiniais šokiais.

Taip baigėsi minėjimas. Mamos, mokyklos mokiniai, mokytojai ir svečiai visi išėjo mano patenkinti.

Linus Jokūbaitis,
4 skyrius, Melbourne

Ziema

Ziema yra birželio, liepos ir rugpiūčio mėnesiais. Ziemą daug lyja ir labai šalta. Kada šalta, daug žmonių suseraga. Suseraga visokiausiomis ligomis ir yra daug nelaimingų žmonių, kurie net numiršta. Kada Australijoje yra žiema, tai Lietuvoje būna vasara. Europoje, kaip Lietuvoje, Šveicarijoje ir kituose kraštuose būna daug sniego ir dideli šalčiai žiemos metu. Aš galvoju, kad gražiau atrodo, kad visur balta. Australijoje tik kalnuose sninga.

Dalytė Didžytė,
4 skyrius, Melbourne

Motinos Diena

Motinos dieną mes prisimename savo mamytės, kaip jos mus augina ir myli. Dėl tos progos turėjome koncertą. Sekmadienio mokyklos mokiniai vaidino, šoko ir dainavo, kad mamas palinksminti. Mano skyrius vaidino apie mergelę, kuri norėjo pagalbos, ištraukti adatą iš rankos. Aš buvau voras juodai apsirengęs. Visos mamos ir močiutės daug plojo ir džiaugėsi koncertu. Mano mama buvo labai laiminga.

Audrius Skeivys,
2 skyrius, Melbourne

Tauriam lietuviui, šeimos vyrui, tėčiui, uošviui

A.A. Juozui Pranckūnui

mirus, nuoširdžiausiai užjaučiame žmoną Zolę ir A.Z. buvusius mielus bendradarbius: dukrą Gailę ir sūnų Dr. Andrių su žmona Lina.

Liūdesyje kartu su Jumis

Jonė Žitkevičienė A.Z. Redaktorė ir bendradarbiai

Penktadienis 26 gegužės Medjugorje

Medjugorje. Jaunuoliai Marijos pasirodymo metu: Ivanka, Jakov, Vicka, Mirjana, Marija, Ivan.

Lietuvių maldininkų grupė Romoje

Maldininkų minioje buvo ir nemažas būrelis lietuvių: dvylika asmenų iš Melbourne ir Sarūnas Petkus su žmona iš Chicagos. Australijos lietuvių grupė, kuriai vadovauja Henrikas Antanaitis, iš Romos aplankys Medjugorje Dievo Motinos šventovę ir po to vyks ilgesniam vizitui į Lietuvą. Lietuvių grupė audiencijoje turėjo progos susitikti su Šventuoju Tėvu.

Pabudau ankstų rytą, kai Medjugorjės žavingi kalnai buvo pasipuošę švelniu, lyg nuotakos šydu. Suvirpėjo širdis pagalvojus, kad šiandien ir bus neeilinė diena mano gyvenime. Vos tik prieš keletą dienų, aš amžina realiste, skeptikė atvažiuoju į Medjugorje gal dėl žingeidumo, gal dėl malonumo turėti kelionės draugų. Egoistiškai pasimeldžiau Melbourne prieš kelionę ir prašiau Viešpatie parodyk kelią, duok MAN ženklą, išblaškyk abejones. Nors šiurpuliai dar eina per kūną, prisimenant trečiadienio saulės stebuklą, laukiau patekiant saulės šį rytą ir naujos dienos išpūdių.

Mūsų draugsminga grupelė 8 val. ryto susijungė su netoliese apsistojusių Amerikos lietuvių grupe, ir kun. Dr. Trimakaspvietė visus atsiduoti šv. Marijos globai ir atverti širdis maldai. Po trumpos maldos, skubiai papusryčiaus keliavome autobusu aplankyti kun. Jozo Zovko ir išklausti jo pamokslu. Kun. Jozo buvo vienas iš pirmųjų kunigų, kuris atkreipė dėmesį ir globojo 6 vaikučius, kurie matė šv. Mergelę duodančią žinią pasauliui. Jis buvo persekiojamas drauge su vaikučiais komunistinės valdžios. Paleistas iš kalėjimo jis ir dabar neturi teisės grįžti į Medjugorje, jis dirba vienuolyne, į kurį važiuoju autobusu apie 50 minučių. Nepaprastą išpūdį padarė didžiulė bažnyčia, kuri yra labai skoningai ir kukliai įrengta. Nustebome kaip galėjo iškilti toks pastatas retokai apgyventoje, gana vargingoje vietovėje. Atsakymas aiškus, maldininka plaukte plaukte autobusais ir lengvomis mašinomis pasiklausyti kun. Jozo Zovko.

Prisipildžius bažnyčiai, maldas anglų kalba pradėjo kalbėti meliodingu, patraukliu balsu jauna, kukli moteris. Kun. Jozo prablio švelniu balsu ir jo žodžiai buvo labai išpūdingai verčiami į anglų kalbą. Nuo pirmų žodžių atrodė, kad jis kalba vien tik tau, tavo širdžiai, kuri pasirodusi klausyti.

„Broli, sese“, kalbėjo kun. Jozo, tu, kuris esi pašauktas į Medjugorje, nors jautiesi lyg mažytė žuvelė okeane, esi labai svarbi. Atsigėrusi iš ežero, į kurį suplaukė dvasinio

turto srovės iš viso pasaulio kraštų, perduokite savo artimo meilę, atverk bendrų maldų paliestą širdį savo šeimai, savo draugams bei priešams. Dievas turi planą ir šv. Marija nepasirinko turtuolius, bet šešis nekaltus vaikučius skelbti savo žodžius. Niekas negalėjo sutrukdyti tą planą nei persekiojimai, nei komunistinių pareigūnų panieka, nei milicijos gazdinimai. Tikėjimas tai lyg upė, o visi trukdymai tai lyg užtvankos pro kurias prasiveržusi srovė teka dar stipriau. Apsireiškimai Medjugorje neišaiškinama jėga traukė piligrimus iš viso pasaulio ir niekas nebėgali sustabdyti tikėjimo srovės.

Kun. Jozo kvietė išimti šv. Raštą iš knygų lentynų, įsigilinti į Dievo žodį ir perduoti jį kitiems. Medjugorjės piligrimai pasisėmę iš dvasinio šaltinio turi tapti lyg apaštalais ir skelbti meilę ir taiką savo aplinkumai. Marija kviečia, prašo: „Atsiverskite, melskitės, pasiaukokite mano sūnaus Jėzaus širdžiai, kad kiekviena širdis priklausytų Jam. Melskitės ne tik lupomis, bet ir širdimi“.

Kun. Jozo pasitraukė nuo altoriaus ir prašė toliau kalbėti tai jaunai moteriai, kuri pradėjo susirinkimą su malda. Ji papasakojo esanti dar labai nauja katalikė. Vos tik metai, kai kun. Jozo ją pakrikštijo katalikškam gyvenimui. Užaugusi ateistų šeimoje komunistinio režimo dvasioje ir apkeliavusi pasaulį, ji ieškojo savo gyvenimo tikslo. Ji gilinosi į rytų tikybas, meditacijas ir panašias filosofijas, bet Dievo planas buvo kitoks. Turistų palydovės darbas ją atvedė į Medjugorje. Tai kaip daugumą kitų palietė Dievo ranka ir šiandien su nepaprasta meile, kuri liejasi iš jos lūpų, ji perduoda maldininkams, savo išgyvenimą ir kun. Jozo žodžius anglų kalboje.

Kun. Jozo vėl sugrįžo prie altoriaus. Tyliau švelniu balsu jis prašė visus kalbėti rožinį kasdieną, nes tai yra Kristaus istorija. Jis vėl kartojo Marijos žodžius ir Jos prašymus. Jis liepė prisiminti, kad gyvenime yra 5 svarbiausi dalykai: malda, pasnikas, atsivertimas, Eucharistija ir šv. Raštas. Kun. Jozo sakė, kad prieš dvi savaites Marijos

atavaizdas pasruvo ašaromis ir daktaras patikrinęs rado, kad tai buvo tikros ašaros. Jis davė padalinti atvirutes to atvaizdo, jas palaimino ir prašė nusivežti namo prisiminimui Medjugorjės įvykių. Kun. Jozo vėl visus sujungė bendrai maldai. „Susikaupkite, užmerkite akis, pajuskite kaip jūsų siela atsinaujina naujam, gerensiam gyvenimui. Nuvežkite tą jausmą namo, būkite gėrio ir taikos skleidėjais“.

Sunku aprašyti kun. Jozo kalbą - tai ne pamokslas, tai bendravimas sielų, tai šiluma, kuri apgaubia visa tavo esmę ir tikrai tave kviečia atversti savo sielą ir pašvęsti naujam dvasiniam gyvenimui.

Kukliu mediniu kryžiumi kun. Jozo laimino visus susirinkusius. Nutilusioje bažnyčioje jautėsi Dievo žodžio prasmę.

Aš buvusi realiste, skeptikė dar kartą pajutau tą Dievo ženklą, kurio bėgėdiškai reikalavau Melbourne. Taip broliai ir sesės - Dievas yra.

Kun. Jozo maloniai šypsodamas davė asmeniškų palaiminimus tiems, kurie veržėsi būti jo artumoje.

Dalyvė

Siais metais 10 kunigų yra numirę Lietuvoje

Mus pasiekė Vilkaviškio vyskupo Juozo Žemaičio telegrama, kurioje pranešama apie Braziūtkų klebono kunigo Andriejaus Rimo mirtį. Gegužės 26d. miręs Rimas buvo palaidotas Braziūkuose. Apgailestaujame, kad pranešimas mus pasiekė pavėluotai. Dėl to negalėjome iš anksto pranešti apie laidotuves. Kun. Andriejus Rimas buvo sulaukęs 80 metų amžiaus. Kunigu išventintas 33-čiais metais. Braziūkuose dirbo nuo 52-ry metų. Velionis yra jau dešimtas šiemet Lietuvoje ir antras Vilkaviškio vyskupijoje miręs kunigas. Vilkaviškio vyskupijoje iš viso yra 94-rios bažnyčios. Jau daugiau kaip dešimt iš jų neturi savo kunigo. Iš dvidešimties šiemet išventintų jaunų kunigų Vilkaviškio vyskupijai tenka tik tai penki. Toks skaičius toli gražu yra per mazas užpildyti tas spragas, kurias palieka išmirštantys kunigai.

AUKOS

Hobarto lietuviai per Įgaliotinį J. Paškevičių aukėjo R religinei Salpai po \$10 I. Andrikonienė, H. Juodvalkis, P. Martišius; po \$5 S. A. ugustavičius, P. Banelis, S. Domkus, D. Gasiūnas, A. Kantvilas, J. Paškevičius, J. Pinčius, J. Sirgūnas, P. Šiaučiušas, B. Sikšnius, R. Tarvydas. Viso \$85.

Hobarto lietuviai per Įgaliotinį J. Paškevičių aukėjo Popiežiškajai Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje \$10 H. Juodvalkis, po \$5 S. Augustavičius, P. Banelis, A. Kantvilas, J. Paškevičius, J. Pinčius, P. Šiaučiušas, R. Tarvydas; \$3 D. Gasiūnas. Viso \$43.

Pertho lietuviai per Įgaliotinį B. Steckį aukėjo Religinei Salpai \$50 A.B. Kateivai, po \$20 V. Cibulskis, E. Čižeika, S. Zablockienė; po \$10 A. Balakauskas, B. Butkys, J. Cyžas, S. Kuznicky, O. Liutikienė, A. Malinauskas, A. Malinauskas (antrą kartą), A. Meliauskas, Z. Meliauskas, J. Norvilas. E. Petrukėnienė, V. Skrolys, E. Stankevičius, B. Steckis, P.A. Steckis, S. Sibertas, N.R. Weedon; \$8 P. Cekanauškas, \$6 V. (neiškaitoma), po \$5 J. Astrauskas, F. Gustienė, V.D. Grand (neiškaitoma), J. Jaudegis, Kaminickienė, T. Kasputienė, P. Kiškis, Klimavičius, J. ir Marta Krupavičius, R.A. Steckis, J.V. Repševičiai, G. Višniauskienė, E. Wit (neiškaitoma). Viso \$359.

Sydnejaus lietuviai per Įgaliotinį A. Vinevičių (jam dar pagelbėjo Danutė Ankienė) aukėjo Religinei Salpai \$500 Sydney Lietuvių Misija (Vadovas Prel. P. Butkus), po \$100 Prel. P. Butkus, P. Donelienė, Gyvojo Rožinio būrelis (Vadovė Alfa Savickienė) ir A. Savickienė; \$50 Vyt. Račiūnas, po \$25 K. Astrauskas, A. Kasiulaitis; po \$20 I.J. Barilai, B.V. Barkai, E.A. Giniūnai, O. Jarmalavičienė, J.A. Jūragis, A.O. Leveriai, Vyt. Patašius, A.P. Pečiuliai, V.J. Sliteriai, J.J. Skudai; po \$15 P. Burokas, P.J. Tallat-Kelpšai; po \$10 J. Burokienė, O. Karkauskienė, A.L. Kramiliai, J. Makūnas, M. Migevičienė, V. Petniūnienė, A.S. Vinevičiai; po \$5 D. Bieri, Z.V. Cilvinai, M. Labutienė, A.G. Lingės, K. Preikša, V. Račkauskas, Br. Ropienė, J. Sakalauskas, J. Žukauskas, J. Grybas, O. Kapočienė; \$2 V. Svirinas. Dar \$30 O. Leonavičienė. Viso \$1,387.

Sale Seniūnija \$75 aukėjo Religinei Salpai ir \$75 Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje. Aukos prisiuntė Seniūnė ir Įgaliotinė E. Eskirtienė.

Iš Latrobe Valley Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai dar aukėjo \$100 V. Koženiauskiene.

Iš Melbourne Religinei Salpai dar aukėjo po \$20 Z. Mackevičiai, J.A. Stankevičiai, R.R. Volkas, A. Volkienė.

Visiems aukojusiems ir aukas surinkusiems Įgaliotiniams ir jų pagelbininkams nuoširdžiai dėkoja ALK Federacijos valdyba.

Tautos Fondui aukos

Latrobe Valley lietuviai Išvežimų minėjimo proga Tautos Fondui per Seniūnę V. Koženiauskiene aukėjo po \$20 J. Šeštokas, V. Koženiauskiene; \$15 V. Rosato, po \$10 G. Baleiša, S. Sabrinskas, A. Sabrinskas, Vaišnys; po \$5 V. Ališauskas, J. Bindokas. Visiems aukojusiems nuoširdus ačiū! - Tautos Fondo atstovybė Melbourne.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Sv. Jono bažnyčios klebonui sumokėta \$1,500 už bažnyčios ir mokyklos nuomą už šių metų pirmąjį pusmetį. Taip pat sekmadieniais prieš pamaldas didžiosios salės sceną naudoja ir mūsų Parapijos choras repeticijoms. Metinė nuoma yra \$3,000.

Parapijos choro metinė šventė ir savo dirigento Petro Morkūno Vardinių pagerbimas Parapijos namuose Kensingtone liepos 1d. šeštadienį 6 val. vak. Dalyvauja choras ir kviestiniai svečiai.

„Tėviškės aidų“ loterijos bilietus sekmadieniais prie bažnyčios platina Federacijos v-bos nariai. Tai geras šansas paremti „Tėviškės aidus“, bet ir laimėti naujutėlį spalvotos televizijos aparatą, kurio vertė su gera nuolaida yra \$500. Bandykite savo laimę!

Mečio Bumblio mirties šeštose metinėse birželio 26d. šv. Mišias užprašė jo žmona Sofija Bumblienė.

Geelonge Gegužinės pamaldos kas vakarą buvo giedamos pas Brigitą Starinskienę salione ir jas baigiant dalyviai užprašė šv. Mišias už jos sūnų a.a. Vyta Starinską.

Geelonge iškilmingai minint trėmimus į Sibirą birželio 18d. Lietuvos Kankinių šv. Mišių skaitymus atliko šv. Jono bažnyčioje Agota Jančiauskienė ir Albinas Benulis, o aukas atnešė Aldolfas ir Sofija Obeliūnai, viską paruošė bažnyčioje Federacijos Įgaliotinis Vladas Stuikevičius. Sv. Mišias aukojo kun. Pr. Dauknyš. Už tremtinius aukojant šv. Komuniją priėmė virš šimto tikinčiųjų.

Sekančios lietuviškos pamaldos, minint Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą bus liepos 16d. sekmadienį 9.30 val. šv. Jono bažnyčioje.

Geras darbelis. Ne vien tik skautai moka padaryti gerą darbelį, bet ir LKV Sąjungos Melbourne Ramovė. Jos pirmininkas Vladas Bosikis suorganizavęs aukas ir darbininkus, pastatė gražų paminklą ant mirusio viengungio Stanislovo Sadausko kapo Philip saloje Cowes miestelyje, kuris nuo Melbourne už 160 km. Ten kalnelio kapinaitėse tarp eukaliptų gojolio birželio 17d. susirinko 12 lietuvių ir kun. Pr. Dauknyš atliko paminklo pašventinimą, visiems už velionį besimeldžiant ir sutartinai pagiedant Marija, Marija. Tos kapinaitės tokios jaukios, kad dar gerą valandėlę visi dalyviai išbuvo tyrame ore lyg amžinybės prieglobstyje. Paskui visiems dalyviams skanūs pietūs savo vasarnamyje suruošė šeimininkė Joana Valaitienė. Tai atliktas prasmingas solidarumas savo mirusiam tėvynainiui, kuris čia neturėjo giminių.

Aukos

Geelongo lietuviai per Federacijos Įgaliotinį Vladą Stuikevičių aukojo Religinei Šalpai: \$71 Bažnyčios rinkliava, po \$20 O. Dargvainytė, A. Jančiauskienė, V. ir E. Stuikevičiai; \$15 Vac. Aukštiejus, po \$10 Alb. Benulis, M. Gružauskienė, Kaz. Simkevičius. Viso \$216. Visiems aukotojams ir aukas surinkusiam Įgaliotiniui V. Stuikevičiui nuoširdžiai dėkojame. ALK Federacijos valdyba.

Tėviškės aidų loterija

Galima laimėti:

1. Spalvota TV 48 cm ekranas-AIKO naujas. Dovanojo V. Koženiauskaitė-Rosato.
2. Paveikslas „Pamiškė“. Dovanojo dail. J. Baukus.
3. Paveikslas „Motinė prie sodybos“. Dovanojo dail. J. Baukus.
4. Paveikslas „Audringas vakaras“. Dovanojo dail. J. Baukus.
5. Paveikslas „Abstraktas“. Dovanojo dail. J. Baukus.
6. AM/FM Clock Radio Cassette Player. Dovanojo Juozas Baumil.

Dar daugiau smulkesnių laimėjimų. Bilietai po \$1, visa knygutė 10 bilietų \$10. Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas, kitur Federacijos Įgaliotiniai.

Loterijos traukimas Tautos Šventės minėjimo dieną Melbourne Lietuvių Namuose pietų metu rugsėjo 10d.

Bandykite laimę - paremkime „Tėviškės Aidus“!

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba

Hobartas

Turbūt retai kas Tasmanijoje nėra girdėjęs apie garsią krepšinininkų šeimą - Stanwix. Yra jie žinomi ir už Tasmanijos ribų. Tėvas Petras, motina Valė (Radzevičiūtė) ir trys sūnus - visi pasižymėję krepšinininkai, visi daugiamėčiai „Perkūno“ klubo žaidėjai.

Warren Christopher Stanwix, antras iš trijų sūnų, buvo vienas iš geriausių „Perkūno“ klubo žaidėjų.

JAV-bių prezidentas pas popiežių Joną Paulių II-į

Popiežių Joną Paulių II-ą aplankė su trumpu vizitu Romoje viešintis Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Bush. Audiencijoje pas Sventąjį Tėvą prezidentą lydėjo jo žmona, Amerikos valstybės sekretorius Baker ir kiti bendradarbiai. Po privataus pokalbio su prezidentu, Popiežius angliškai tartu žodžiu pasveikino aukštąjį svečią ir jį lydinčius asmenis, visų pirma pasidžiaugdamas, kad šis susitikimas jam suteikia naują progą pakartotinai išreikšti pagarbą amerikiečių tautai, savo gyvenime visada tvirtai besiremiančiai vienybės ir savitarpio broliškumo dėsniais, ištikimybe moraliniam principam ir religiniam įsitikinimam ir pagarba paties Dievo Kūrėjo žmogui suteiktom teisėm. Ši amerikiečių tautos liudijama ištikimybės Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės kūrėjų paskelbtiesiems kilniesiems idealams, pažymėjo Popiežius, drąsina ir stiprina visus, kurie su pagarpa ir draugiškumu žvelgia į Ameriką. Popiežius didžiai įvertino Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės ir tautos pastangas pasauliniu mastu padėti kitom tautom, atkreipdamas

pradėjo žaisti būdamas nepilnai 12 metų amžiaus ir atstovavo ši, vienintėlį lietuvių, sporto klubą Tasmanijoje devynerius metus. Būdamas 16 metų žaidė NBL „Tassi Devils“ komandoje. 1983m. žaidė krepšinį ir volleyball Cikagoje Pasaulio Lietuvių žaidimuose. Pereitais metais žaidė Pasaulio Lietuvių komandą Adelaidėje.

1986 metais pradėjo studijuoti Hobarto universitete ir greitai suprato, kad studijuoti ir tuo pačiu metu sunaudoti daug laiko krepšiniui buvo neįmanoma, 1987 metais turėjo pasirinkti - aukštą mokslą ar NBL krepšinį. Jis pasiryžo paaukoti krepšinį ant aukštojo mokslo aukuro.

15.4.89m. ši auka atnešė gal būt didžiausią laimėjimą jo gyvenime - tą dieną gavo diplomą Bachelor of Commerce, Major Accounting ir Major Computer Science.

Dabar Warren dirba NCR kompanijoje kaip Supervisor Engineer ir tikisi sugrįžti į numylėtą krepšinį kaip NBL žaidėjas, gal būt 1990m., greičiausiai Melbourne kur jis dirba. (Dėmesio Lietuvių sporto klubui Melbourne).

Hobarto Lietuvių Bendruomenė ir „Perkūno“ klubo nariai linkime jaunam Warren geriausios sėkmės jo karjeroje ir krepšinio žaidime.

S. Augustavičius

dėmesį, kad ypač dabartinais laikais, kai visa žmonija yra susijusi tarpusavio priklausomybės ryšiais, tarptautiniai santykiai turi remtis visuotiniu solidarumu. Solidarumas, pastebėjo Jonas Paulius II-sis, neturi pasireikšti gailėsčiu ar užuojauta nelaimingiesiems. Solidarumą reikia liudyti tvirtu pasiryžimu pasišvęsti visuotinei gerovei ir konkrečiomis pastangomis gerovės labui. Amerikos didybė glūdi tame, dar daugiau, pačią jos egzistenciją įprasmina tai, pažymėjo Popiežius, kad ji gerbia žmogaus asmenį, kiekvieno žmogaus, ypač gi silpniausiųjų ir negalinčiųjų savęs apginti. Baigdamas Popiežius meldė Dievą, kad laimintų Ameriką, suteiktų jėgų ir išvermės tarnauti žmonijai ir ginti žmogaus asmens orumą. LRTV

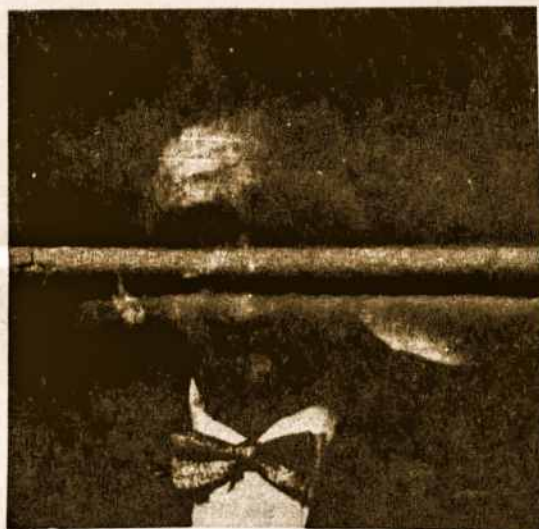
Romoje mirė lietuvaite salezietė sesuo vienuolė Antosė Merčaitytė. Gimusi beveik prieš aštuoniasdešimt metų Šakių apskrityje, Antosė Merčaitytė atvyko į Italiją 1928-ais metais, darbavosi įvairiuose saleziečių vienuolynuose Siaurės Italijoje, vėliau lietuvių saleziečių mokyklose Castelnuovo don Bosco, netoli Torino, išėjusi į pensiją pasitraukė į saleziečių poilsio namus Casteldadolfe o paskutinius metus gyveno saleziečių seserų vienuolė Romos provincijos namuose, kur ir mirė. Sesuo vienuolė Antosė Merčaitytė buvo palaidota Romos Campo Verano kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo keli šimtai saleziečių seserų vienuolių, tarp jų iš Lietuvos atvykusi Magdalena Bielskytė drauge su dviem kitomis viešniomis iš Lietuvos - Liucija Atkočiūnienė ir Ona Šulaukaitė. Laidotuvių liturgijai vadovavo lietuvių saleziečių ryšininkas kun. Mečislovas Burba.

Visi kviečiami atsilankyti į Kanados lietuvių solisto bass-baritono V. Verikaičio koncertus, kurie įvyks sekančia tvarka:

1. Melbourne - liepos mėn. 9-tą dieną, 2.30 val. p.p. Lietuvių namuose.
2. Adelaidėje - liepos mėn. 16d. 2 val. p.p. Lietuvių namuose.
3. Sydnejuje - liepos mėn. 23d. 2.30 val. p.p. Liet. Klubo patalpose.

Melbourne solistui talkininkaus Kanklių Ansambliis, vadovaujamas St. Eimučio ir solistas V. Danius. Adelaidėje ir Sydnejuje talkininkaus kitos meninės pajėgos.

Tai reta progra išgirsti tokį žymų dainininką ir tikimės kad visuomenė šios progos nepraleis.

Taip kūrėsi lietuviai Geelonge

Turimomis žiniomis sukanka 40 metų, kai 1949m. birželio 30d. su grupe įvairių tautybių „Dypukų“ atvyko ir penki lietuviai: A. Skerys, Ign. Sasnaitis, Pr. Repšys, Jurgis Rakuzinas ir Viktoras Pranckūnas. Emigracijai iš Vokietijos pagausėjus, į Geelongą pradėjo atvykti pavienių lietuvių ar grupelėmis dviejų metų darbo sutarčiai atlikti. Jie buvo apgyvendinti apie 11 mylių nuo Geelongo Mt. Moriac vietovėje palapinių stovykloje. Darbas, tai vandens kanalų valymas, cementavimas, naujų kasimas ir kiti sunkūs darbai surišti su vandens tiekimu miestui.

Jau 1949 metų pabaigoje Geelonge buvo apie 80 lietuvių. Daugumoje vyrai, nes vedusių šeimos buvo apgyvendintos atskirai, toli nuo Geelongo šeimų stovyklose. Tik retas iš lietuvių gyveno privačiame kambarėlyje. Kitiems visiems teko vargingai gyventi prie darboviečių įrengtose stovyklose.

Visi darbo kontraktą atliekantieji dirbo sunkiausių ir nešvariausių darbų: cemento, trašų, žemės ūkio mašinų ir kituose fabrikuose bei prie geležinkelio stovybos ir kt. Šalia jų, kurie atlikę darbo sutartį liko ir toliau gyventi Geelonge, pasiūlimą lietuviams kurtis davė inž. J. Pelenausko straipsnis „Australijos Lietuvoje“ 1949m. gruodžio 19d. Nr. 26 pavadintas „Išsikūrimo galimybės 46 tūkstančių mieste“. Straipsnyje autorius pamini Geelongo pramonę, gražią gamtą ir lengvas sąlygas rasti darbą ir daugelį kitų teigiamų faktų pastoviam išsikūrimui. Tuo metu lietuviams dar „Baltai“ vadinami buvo. Atlikinėjo darbo sutartį ir dairėsi kur įsikurti tą sutartį atidirbus. Tas straipsnis sudomino daugelį lietuvių ir į Geelongą pradėjo jų atvykti nemažai. Dalis buvo atsargūs ir atvyko tik plačiau išsiaiškinus apie apsigyvenimą, bet buvo ir tokių, kurie atvyko su visa savo manta. Jie susieškoję straipsnio autorių reikalavo, kad jis parūpintų butą ir darbą. Tuo metu J. Pelenauskas dar ir pats neturėjo kur gyventi ir suprantama atvykusiems nedaug tegalėjo padėti. Buvo kilę nesusipratimų, net barnių tačiau vėliau reikalas buvo sutvarkytas visiems patenkinamai.

Antras akstinas pritraukti daugiau lietuvių Geelongan, buvo parduodami vienoje vietoje, dabar Bell Park vadinamoje, virš 300 žemės sklypų. Parduodami jie buvo nebrangiai ir geromis išsimokėjimo sąlygomis &2 į mėnesį. Jų kaina buvo \$45.60. Buvo norima, kad lietuviai visus tuos sklypus nupriktų ir vėliau juose kompaktiškai apsigyventų. Tuo reikalu susirūpino tik ką pradėjusi veikti Australijos Lietuvių Draugijos Geelongo skyriaus valdyba. Jos rūpesčiu buvo atspaudintas

straipsnis „Mūsų Pastogėje“ 1950m. balandžio 5d. Nr. 63 pavadintas „Kūriasi lietuviškas miestas“. Straipsnyje buvo propaguojama, kad galimai daugiau lietuvių išgytų sklypus ir kurtųsi Geelonge. Žinoma, ne visi Australijos lietuviai šiai minčiai pritarė. Pasirodė ir priešingų straipsnių „Mūsų Pastogėje“. Tačiau vis dėlto daug lietuvių sklypus nusipriko. Pirkone vien geeloniškiai, bet melbourniškiai ir sydnėjaiškiai. Pirkto iš Pietų ir net Vakarų Australijos. Tačiau visų sklypų neišpiko ir vietoje norimos kompaktiškos lietuvių kolonijos, gavosi mišri, įvairiatautė. Tie lietuviai, kurie neatvyko į Geelongą gyventi, po poros metų ar vėliau, sklypus pardavė keleriopai brangiau negu buvo mokėję. Pirmieji lietuviai apsigyvenę Bell Park naujame priemiestyje buvo O. Jokubaitis, P. Riškai, J. Pelenauskas ir St. Milkauskas ir kt. Tada toji vietovė buvo dar tuščias laukas ir jame ganėsi fermerių avys. Nebuvo vandens, nei elektros, nekaltant apie kitus gyvenimui reikalingus sanitarinius patogumus. Tačiau tie pirmieji pionieriai nepabūgo. Jie pasistatė palapines ir entuziastiškai, laisvu nuo fabriko darbo metu ėmėsi statyti sau garažus, pašūres. Pesimistai sekė jų darbą su nepasitikėjimu, kiti net pajuokė. Pionieriai nekreipdami dėmesio į juos kala lentą prie lentos, deda plytą prie plytos ir netrukus turi pastogę kurion kviečiasi šeimas iš stovyklų. Ir lyg grybai po lietaus pradėjo dygti garažai, sandėliukai, o tarp jų kitur išdidžiai skyrėsi tikras namas. Buvo įvesta elektra, vanduo ir gasas, tačiau gatvės purvynėly teko bristi dar kelis metus. Čia energingai pasireiškė pirmas lietuvis statybininkas V. Paškevičius. Jis sugebėjo gauti, tuo metu neįmanoma gauti statybinę medžiagą ir statė namus lietuviams ir kitiems. Tokiomis pat sąlygomis netoliese, kūrėsi kita lietuvių kolonija Viktorijos gatvės rajone. Čia pirmaisiais pionieriais buvo J. Renkauskas, St. Šutas, Karpuška, K. Šimkevičius ir kiti. 1950m. vasario 18d. pirmą kartą Geelonge lietuviai susirinko paminėti Nepriklausomybės šventę. Ji buvo suruošta šv. Petro ir Povilo parapijos salėje. Paskaitą skaitė V. Pranckūnas, o meninę dalį atliko K. Grachauskas, padainuodamas kelias dainas. O jau 1950m. kovo 23d. buvo pirmos lietuviškos pamaldos Geelonge. Jas laikė iš Melbourne atvykęs kun. Pr. Vasaris šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Po pamaldų salėje kun. Pr. Vasaris padarė pranešimą. Jis neseniai buvo atvykęs iš Europos ir žadėjo dažniau atvykti į Geelongą atlaikyti pamaldas. Taigi šiek tiek iš praeities prisiminimų. RS

Teisiamas kareivis Kęstutis Jesiulevičius

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad Kalingrado srities karinėje prokuratūroje karo tribunolas pradėjo nagrinėti lietuvių kareiviui Kęstučiui Jesiulevičiui iškeltą teismo bylą. Praėjusiais metais į karinę tarnybą pašauktas aštuoniolikmetis Kęstutis Jesiulevičius yra kaltinamas RTSFR baudžiamojo kodekso 246-o straipsnio, punkto „A“ pažeidimu už tai, kad atsakė priimti karinę priesaiką, motyvuodamas, kad, kaip Lietuvos pilietis, jis negali duoti priesaikos okupacinei kariuomenei. Už tai jam grėsia dveji metai kalėjimo. Apie Jesiulevičiaus tragišką likimą šių metų vasario mėnesį pranešė Lietuvos Helsinkio grupė. Už atsisakymą duoti priesaiką, Jesiulevičius buvo tariamai gydomas Kalingrado ligoninės psichoneurologiniame skyriuje. Išleistas iš ligoninės, buvo sugrąžintas į dalinį, iš kurio pabėgo ir slaptėsi. Šių metų kovo mėnesį, pagal Helsinkio Grupės gautas žinias, jis buvo suimtas pas LTSR aukščiausiosios tarybos pirmininką Astrauską, kur buvo ieskojės prieglobsčio. Sugrąžintas į Kalingradą, jam buvo iškelta byla už dezertyravimą.

Pagal turimas informacijas, vakar prasidėjusiame teismo posėdyje, vienas iš liudytojų, kažkoks pulkininkas, bandęs agituoti, grąšinti ir šmeižti Jesiulevičių, kad jis esąs fašistas ir turi supūti Sibire. Teismo posėdyje dalyvavęs Persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos narys Kazimieras Uoka pareiškė, kad nori būti kaltinamojo patarėju. Jam, betgi, buvo atsakyta, jog tai nėra įmanoma, nes Jesiulevičius nėra Sąjūdžio narys. Iš šitokio teismo pareiškimo Kazimieras Uoka padarė išvadą, kad jaunuoliai turėtų įsijungti į Sąjūdį, nes tai sudarytų galimybę Sąjūdžiui, kaip visuomeninei organizacijai, apginti jaunus žmones, atsisakančius priimti priesaiką. Pagal turimas informacijas, nuosprendis Jesiulevičiui turėtų būti paskelbtas šiandien, nors teismas, po

Kazimiero Uokos pareiškimo, buvo pasimetęs, nežinomo ką daryti, ir laukė nurodymų iš viršaus. Spaudos agentūros rašo, kad prieš prasidedant teismo posėdžiui, prie Kalingrado srities karinės prokuratūros buvo atvykusios trys mašinos pilnos kareivių, nes buvo manoma, kad įvyks protesto mitingas. Mitingo, betgi nebuvo. LRTV

Atsiųsta paminėti

Kazys P abedinskas Nuo Plun gės iki Maroko. Atsiminimai. Spaudė „Draugo“ spaustuvė, 4545 West 63rd Street, Chicago Illinois 60629. Kaina US \$10, psl. 438. Knyga didesnio formato, gausiai iliustruota nuotraukomis. Tai nuostabaus įdomumo knyga. Autorius K.Pabedinskas Lietuvoje linų verpyklos ir audyklos pradininkas. Plungeje audimo fabriką pradėjęs su 50 darbininkų, išugdė iki 1,300 darbininkų ir tarnautojų. Mokslus baigęs Prancūzijos Grenoblio universitete inžinieriaus laipsniu. Savanoris - 1920m. dalyvavo Lietuvos laisvės kovose, veikė ateitininkuose, šauliuose.

Dr. Petras Jonikas Lietuvių kalba ir tauta amžių bėgyje. Visuomeniniai lietuvių kalbos istorijos bruožai. Išleido Lituanistikos Instituto Leidykla 5620 South Claremont Ave. Chicago ILL 60636. Kietais viršeliais psl. 454. Siame darbe nagrinėjami istoriniai lietuvių kalbos ir tautos santykiai, lietuvių kalbos raida ryšium su lietuvių tautos, jos gyvenimo raida iki 1904 m. Si problema mūsų lietuvių literatūroje kaip ir netyrinėta, nors nekartą užsiminta. Besidomintiems bus čia išstis minčių naujas aruodas.

Baltis News, birželio laida, išsina kas ketvirtis metų su gausiomis žiniomis iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Turinyje Rinkimų pergalė, straipsnį puošia Lietuvos Sąjūdžio kandidatai. Nepriklausomas Pabaltijo Sąjūdis. Įvykių gausi apžvalga. Atspausdinti šio žurnalo vertinimai, kaip apie jį pasisako Australijos Federalinio Parlamento atstovai. Žurnalas išsilaiko vien aukomis. Remkime kas tik galime! Baltic News, PO Box 272, Sandy Bay, Tas. 7005.

Automobilį „LADA“ Jūs galite savo giminėms Lietuvoje padovanoti per firmą H. Petrikas, Lehmstr I, 2970 Emden, West Germany.
Kaina nuo 6 tūkst. JAV \$.

TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS * TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS

DĖMESIO! DĖMESIO!

Nuo liepos 1d., TALKA moka:

16% už terminuotus indėlius,
9% už einamąsias sąskaitas.

TALKA skolina pinigus:

16% įkeitus turta,
19% asmeninėms paskoloms.

TALKA VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE
ADELAIDE * MELBOURNE * SYDNEY

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDA

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS * TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS

TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS * TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS

TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS * TALKA TARNAUJA LIETUVIAMS